שתי הלחם פרק אחד עשר מנחות צז.

מסורת הש"ס

ח) לבזבזין. שפה סביב לשולחן והיא מסגרת: וכי פימא עלי עיטין. לשולחן חסיבי ולא כטלי וקא מקבלי טומאה אגב ליפוי מי לאו דמגביהין אותן: לא שנו. דגבי חיפן בשיש לשולחן כתר ליפוי אלא בכלי עץ אכסלגוס דלא חשיב כמסמס: מקלעוסיו לו. שהיה מרוכב: שולחנו של אדם מכפר עליו. דעותן פרוסה [ב] לגולמיס: מנא הני מילי. דבעדנין סניפין [ג]: דפוסין. שנערך וילוס ונאפה בהן כדאמר כרים פירקין [לד.]: קשותיו אלו סניפין. מריגוייא דקרא. ליפנא אחרינא שמקשה הלחם ומחזקו שלא יסבר ולא מפי השמועה [ד]: מנקיות אלו הקנים. שמנקין הלחם מעיפות: שמסככין בהן את הלחם. שעל הלחם מסככין הקנים בין חלה לחבירתה: לא סידור הקנים כו' ואי ס"ד סידור קנים דאורייתא. כדמפקת לעיל: אמאי לא דחי שבת. יא] דלף על גב דאין שבות במקדש האי טלטול לאו משום שבות הוא אלא דמיחזי כבונה וסותר: דאפשר. דלא דחי עליאלו שבת: דעבמא מאי. משום לחו לקנים משום עיפות: כי האי שיעורא. שמומטן מערב שבת ערבית ולמחר בחלי היום מסלקו ומסדר אחרים בלא קנים ולמולאי שבת מסדר הקנים כי האי שיעורא דהוי מלי יום לזו וחלי יום לזו [ו] לא מיעפשה: כדפניא. דלמולאי שבת מסדר קנים ומגביה לאשה של חלה הסניה ונותן שלשה קנים על התחתונה אחת מכאן ואחת מכאן ואחת באמצע וכן על השניה כן לחם לגחם: ארבעה חלות. אמצעיות לכל סדר צריכות שלשה קנים אחת כל אחת ואחת הרי י"ב קנים והעליונה אין צריך אלא שני קנים לפי שאין משוי עליה שיכבידנה על שלמטה הימנה: על עהרו של שלחן. יב] ולא מיעפש: בינוניות. של ששה טפחים. ולקמן [לח.] מפרש לה אמאי קרי לה בינונית משום דאיכא דכלילא ואיכא דעפיל: חוץ ממזבח הזהב. שהיה אמה על אמה והקרן של מזבח העולה שהיו לו לארבע פינותיו ארבע אצבעות של אמה גובה ואמה על אמה עוכי ואותה אמה היתה באמה בת אמה טפחים ולקמן [ע"כ] מפרש לי דגובה לי דאורך ורוחב [ז]: יג] סיבוד וסובב. של מזבח העולה. וכולהו מפרש לקמן [שם]: אמה בנין. כגון תומת הכיס ומזבח העולה: אמה כלים. מרון ושולחן ומזבח הזהב [ח]: (ג) יד] (אמה וטופח על אותה אמה תהא צריך להוסיף טפח [ט]) דהוה בת אמה שאמירה עפח מאמה בינונית): מדות המזבח. מזבח העולה: באמות אמה באמות אמה ואמה וטופח וחיק

[א] לבזבזין או בשלא חיפה את לבזבזין ואמר ליה [א]לא שנא ציפוי עומד ולא שנא ציפוי שאינו עומד לא שנא חיפה את לבזבזין ולא שנא לא חיפה לבזבזין וכי תימא עצי שיטים חשיבי ולא בטלי הניחא לריש לקיש דאמר לא שנו אלא בכלי אכסלגוס הבאים ממדינת הים אבל כלי מסמס חשיבי ולא בטלי שפיר אלא לרבי יוחנן [ב]דאמר כלי מסמס נמי בטלי מאי איכא למימר שאני שולחן דרחמנא קרייה עץ שנאמר [ג]המזבח עץ שלש אמות גבוה ארכו שתים אמות [ד]ומקצעות לו וארכו וקירותיו עץ וידבר אלי זה השולחן אשר לפני ה' [ה]פתח במזבח וסיים בשולחן ר' יוחנן ור' אלעזר דאמרי תרוייהו בזמן שבית המקדש קיים מזבח מכפר על אדם ועכשיו שאין בית המקדש קיים שולחנו [ו] של אדם מכפר עליו: ארבע סניפין של זהב היו שם [וכו']: מנא הני מילי אמר רב קטינא אמר קרא [ז]ועשית קערותיו וכפותיו וקשותיו ומנקיותיו [ז]קערותיו אלו דפוסין כפותיו אלו בזיכין קשותיו אלו סניפין ומנקיותיו אלו קנים אשר יסך בהן שמסככין בהן את הלחם מותיב רבא לא סידור הקנים ולא נטילתן דוחות את השבת ואי סלקא דעתך דאורייתא אמאי אין דוחות את השבת [ח]הדר אמר רבא לאו מילתא הוא דאמרי [ט]דתנן כלל אמר רבי עקיבא כל מלאכה שאפשר לה לעשותה מערב שבת אינו דוחה את השבת והני נמי אפשר דלא דחי [י] שבת עלייהו טעמא מאי דלא ליעפש לחם [יא] בכי האי שיעורא לא מיעפש כדתניא [יב]כיצד [יג] נכנס מערב שבת ושמטן ומניחן לארכו של שולחן [יד] ומוצאי שבת נכנס מגביה ראשיה של חלה ומכנים קנה תחתיה וחוזר ומגביה ראשיה של חלה ומכנים קנה תחתיה [טו]ארבעה חלות צריכות שלשה קנים העליונה אינה צריכה אלא שנים לפי שאין עליה משאוי התחתונה אינה צריכה כל עיקר לפי שמונחת על טהרו [יז] של שולחן [יח]תנן התם רבי מאיר אומר כל אמות שהיו במקדש בינוניות חוץ ממזבח הזהב והקרן והסובב והיסוד רבי יהודה אומר [יט]אמת בנין ששה טפחים ושל כלים חמשה אמר רבי יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו [כ]ואלה מדות המזבח באמות אמה אמה וטופח

כלי אכסלגוס. שם מקום דנכפרק דס מטמת (זבחים דף לד.) מייתי לה גבי עורות [א]: שאני שולחן דרחמנא קרייה עץ. תימה דכסוף מומר בקודש (חגיגה דף כו:) תנן כל הכלים שהיו במקדש טעונין טבילה חוץ ממזבח הזהב והמזבח הנחושת מפני שהן כקרקע דברי רבי אליעזר וחכמים אומרים מפני שהן מלופין ומפרש בגמרא וחכמים מטמאין מפני שהן מלופין והשתא מה כך הא רחמנא קרייה נמי למזבח עץ דכתיב והמזבח עץ שלש אמות ועוד קשה דהכא משמע דליפוי לא בטל גבי שולחן ודולבקי היכא דלא שייר כלום ולמידך ליפנא קאמר התם דחכמים לדברי רבי אליעזר קאמרי ליה מאי דעתיך דמטהרת להו מטעם קרקע ולא מטעם עץ משום דמלופין מבטל בטול ליפויין גבייהו ויש לך לטהר מטעם עץ וי"ל דהא דכתיב המזבח עץ לאו למזבח קאי אלא כדמתרגם יונתן פתורא דלקבל מדבחא ואידך ליפנא סבר דאפילו לא קאי [ב] משולחן מ"מ מדאפקיה לשולחן בלשון מזבח שמע מינה דמזבח נמי בטל בטול ליפויי כליפוי השולחן אי נמי הייט טעמא דבטל ליפוי גבייהו כדמפרש התם טעמא דמתניתין דלא בעי טבילה מזבח הנחשת דכתיב מזבח אדמה מזבח הזהב דכתיב המטורה והמזבחות

מדאיתקיש מזבחות זו לזו:

המזבח עץ שלש אמות. אין שיעור זה לא למזבח ולא לשולחן ושמא זה היה גובהן של סניפין [ב]: שלחנו מכפר עליו. דגדולה לגימא (פסחים דף כג.): [ג]לאורכו של שולחן. על הרלפה היה מניחו לאורך השולחן דעל השולחן לא היה מקום פנוי [ד] למדוד הקנים לאורכן:

קשותיו אלו סניפין. לר' יוסי קשה מה ידרוש כדפריסת לעיל (דף לו: ושם ד"ה לא): לא סידור הקנים כו'. ואף על גב דאין שבות במקדש האי טלטול לאו משום שבות הוא אלא משום דמיחזי כבונה וסותר כך פירש בקונטרס ולא משמע כן ברש כל הכלים (שבת דף קכג: ושם) דאמר קנים קודם הנחת כלים נשנו משמע דליכא אלא איסור בעלמא ואשכחן נמי שבות דאסרו במקדש כגון ליר העליון שמא יתקע גגר המונח בפ' בתרא דעירובין (דף קנ. ושם): תנן התם ר' מאיר אומר כו'. משנה היא במסכת כלים [כלין בעלי בתים]:

באמות אמה אמה וטיפח. פירוש [ה] מדת המזבח שהיה באותן אמות שאמה בינונית מחזיק מהן אמה וטפח:

וגבולה

[ו] לבזבזין. שפה לשולחן שלא יפול ממנו כלום. הך דקתני ליפוי מבטל. אלא בכלי אכסלגוס. דמני אכסלגוס שלחנו הטוב כ"ב (חגיגה כו:). דרחמנא קרייה עץ. אף כשהוא מלופה שלחנו של אדם מכפר עליו. בהממת תורתן (שם כו: כז.). ר' מאיר אומר כל אמות שהיו במקדש וכו'. כל האמות שבמקום בין של כלים בין של בנין היו נמדדות בגדיעות שבאל אמה בת אמה שבה שפחים היא קרויה בגדיעות מפני שם בת אמה קטנה היתנה, ואינו אמת שקרעת ואמת ריבוע של מזבח הפנימי דאמר בתמיד מלאי קרא ואלה מדות המזבח באמות אמה אמה וטופח ויש מדות אמה בגדולה הימנה ונו' דש מדות אמה אלמנע, שתי אמות כי' מקלות עשרון למדוד בהן האמות, שונן הכירה מקום הוא על אמות שער מזרחי של הר הבית ושונן הכירה מגדרת כו (מובה ה). אמת בנין. כגון אמות הקרקעות והכלים אמת כלים. כגון אמות הארון והמזבחות והשלחן בינוניות. באמה בת ו' טיטות לכל אמה ויש גדולה ממנה דאמר בכלל גולן (פסחים פו.) שתי אמות היו בשונן הכירה אמה אמה ואמה אמה אלמנע אמה אמה אמה אלמנע בגדולה אמה אמה אמה אלמנע בגדולה אמה אמה אמה אלמנע בגדולה